

۵ تدابیر آبرسانی شهر کابل که هنوز در عمل پیاده نشده است در صورت عملی نشدن ممکن فاجعه فروپاشی کابل بروز کند

کابل به کاسه می ماند که چهار طرف آن کوه است. کابل داری پوست ۵۰ کیلومتر از جوف زمین و از ۲۰ کیلومتر به اینطرف گداخته رسوبی، عمق خاک و سنگچل الی ۵۶۸ متر بطور اوسط میرسد. کابل در دوره پالزویک که ۵۴۱ میلیون سال ساخته شده در اثر فشار پارچه های کابل و نیم قاره هند تشکیل کوهها را نموده است. زمانی بوده که شکل یک کاسه را داشته. این کاسه اول از آب پر شده مجرا آب از طریق تنگی نوآباد کابل و تنگی چهار آسیاب، مجرا لته بند سپس بعد از هموار ساختن مکمل تنگی غارو به سروبی مجرا پیدا کرده است. یعنی کابل امروزی پس از ۴۰ الی ۲۵۰ میلیون سال ساخته شده است. در اثر برودت آب و هوا رسوبات سنگپارچه های کلان به سطح زیرین با رسوبات سخت سپس سکنچل و سطح آن توسط ریگ و خاک پوشانیده شده است. درین جریان به جمع نمودن آبهای تحت العرضی آغاز می کند. خاک کابل از نشیب پغمان دریای کابل و دریای لوگر همساله ریچارچ یا آب گیری می کند. کابل دارای ۳ حوزه آبی مانند حوزه دارالمان، حوزه شمال و حوزه لوگر میباشد. بعضی موسسات خارجی شهر کابل را از نگاه منابع آبهای زیرزمینی به چهار اکوایر (طبقه آبدار) تقسیم نموده اند که عبارت از اکوایر افشار، اکوایر علاءالدین، اکوایر بگرامی و اکوایر خیرخانه میباشد. جریان آب در کابل ۲.۲۹ فیصد از آب باران ۲.۷۰ فیصد از دریا را تشکیل می دهد. شهر کابل داری مساحت ۲۷۵ کیلومتر مربع بوده در یک سال به مقدار ۴۴ میلیون متر مکعب آب را بخود جذب مینمود که برای دو میلیون نفر آبرای تهیه می توانست. بالاتر شهرسازی غصب ساحه زراعتی، قیر ریزی و سمنت سرکها تعمیرات و کوچه ها، کثرت نفوس، چاه های خودسرو کم شدن آب دریا نفوذ آب کمتر شده به ۲۹ الی ۳۰ میلیون مترمکعب در یک سال پائین آمده است.

تحلیل وضعیت سطح آب از ۱۹۶۲ تا ۲۰۱۳ در منابع آبی کابل نشان می دهد که دریای لوگر سالانه ۳۸ درصد و دریای میدان ۲۵ درصد تغییرات و کاهش در حد اکثر و حد اقل جریان خود دارد نبود سیستم ذخیره سازی آب و تغییرات فصلی آن سبب شده است تا کابل را در لیست شهرهایی که با تغییرات شدید سطح آب مواجه اند معرفی کرد. چالش های آبرسانی در کابل به شمول افزایش نفوس، شدت کاهش آب های زیرزمینی، و تغییر پالیسی ادارات ذیربط می باشد، مطالعات «کاف. دبلیو» نشان می دهد که کابل نیازمند ۱۲۳,۴ میلیون مترمکعب آب برای ۴ میلیون و ۸۹ هزار نفر نفوس کابل در سال ۲۰۱۵ ضرورت بوده، در حالی که آب های زیرزمینی کابل تقریباً قدرت ۴۴ میلیون مترمکعب استخراج آب را داشته است، این مقدار آب تنها برای ۲ میلیون ساکن با صرفه جویی در مصرف (۵۰ لیتر در روز) کفایت می کند. بدین اساس سطح آب زیر زمینی سالانه کم شده بخصوص سطح آب در حوزه دارالمان و شمال کابل پائین آمده می رود. در سابقها ۹۰ فیصد مردم از کمود شاور استفاده نموده مصرف آب یک نفر به ۶ لیتر میرسید ولی اکنون ۶۰ فیصد خانها و آپارتنها دارای کمود شاور دست شوی بوده مصارف یک انسان را از ۱۲۰ الی ۳۰۰ لیتر رسانیده است. ولی نکته مهم این است که آب زیرزمینی در طول میلونها سال در اثر جریانات آب خلاهای کوچک و بزرگ

رادرزمین تشکیل داده است. مردم با کشیدن این آب سطح آب پائین آمده به عوض آن خلاباقیماماند. خاک ساحه آبدار نرم بوده در صورت پائین آمدن سطح آب فشار عظیمی بالای خلاها آمده امکانات فرو رفتن زمین در کابل و یا درز بزرگ در مناطق حوزه شمال و حوزه دارالمان دور از امکانات نیست. ممکن در اثر زلزله های شدید فاجعه را بار آورد.

فعلاً ۶۸ درصد از ساکنان کابل به نل آب دسترسی ندارند، و تنها ۱۰ درصد این نفوس به آب آشامیدنی صحی دسترسی دارند و به قسمت عمده این ساکنان، به طور اوسط سرانه ۲۰ لیتر در روز، آب توزیع می شود. هکذا ۳۷۱ هزار و ۷۱۴ نل آب در خانه های شهریان کابل وجود دارد و حد اوسط افراد خانواده ۱۲ نفر فرض می شود، (در بعضی موارد چندین خانواده از یک نل استفاده می کند) با این وصف چیزی بیش از ۴۵۰ هزار نفر دسترسی به نل آب دارند، حد اوسط این رقم به ۱۵۰۰ نفر می رسد که از ۳۹۲ شیر آب مستفید می شوند، به این حساب مجموعه مستفیدشوندگان از آب نل یک میلیون و ۳۰ هزار نفر خواهد بود. که خیلی ناچیز است. ضرور بود باید سالها قبل اقدام صورت می گرفت.

علاوه بر این استفاده بی حد از آب زیر زمین و چاهای خودسر پرابلم های دیگری را نیز در خود دارد ۱. آلاینده های اکولوژیکی است؛ به این معنا، زمین لرزه و انفجارها باعث بروز عناصر خطرناک شده و این عناصر با آب های زیرزمینی مخلوط می شود.

۲. آلاینده های کیمیایی؛ آلاینده هایی که محصول انسان است. در شهر کابل اصناف مختلفی فعالیت دارند که باعث تولید مواد کیمیایی در آب های می شود.

۳. آلاینده های بیولوژیکی است که شامل میکروب ها است که مواد فضله انسانها باقی می ماند.

این سه نوع آلاینده به شدت آب های زیرزمینی را آلوده کرده است. بر اساس آماریکی از مؤسسه های تحقیقی بین المللی، در کشور های روبه انکشاف، هشتاد درصد امراض از اثر آلودگی آبها است که بیشترین تلفات را نیز دارد. روی این لحاظ، آب های آلوده یکابل می تواند تهدید جدی برای سلامت شهروندان کابل به خصوص کودکان باشد.

دولت برای جلوگیری از این فاجعه و علاوه بر رساندن آب برای نیازمندان جلوگیری از چاهای عمیق خود سر تلاش دارد تا از نکته های دور از کابل آبرای به کابل انتقال دهد. ولی جنگ مسایل سیاسی، کار را خیلی ها کند تر ساخته پرابلما بیشتر و بیشتر می شود.

دولت در نظر دارد احداث ۵ بند را نماید بند شاه توت در منطقه لندر در جنوب کابل و بند شاه و عروس به ظرفیت ۸۷،۲ میلیون متر مکعب در ولسوالی شکر دره، پروژه لاکوفیر پنجشیر، دریای پنجشیر، دوبند ذخیره وی آب (گل بهار و سالنگ)، و بند زیر زمینی در پل آرتل شهر کابل می باشد.

از دیات نفوس و مشکلات آب

نفوس کابل در پروژه های توسعه وی شهری کابل با ۱،۵ میلیون در کابل جدید ۶،۷۴ میلیون تا سال ۲۰۲۵ پیش بینی شده است، در پروژه های کابل جدید، ۹۶،۱ میلیون متر مکعب آب در سال به شمول مصرف کارخانه صنعتی تقاضا شده است. با پیش رفت و معیاری شدن سطح زنده گی مردم، رسیدن نفوس کابل در ۲۰۵۷ به ۹ میلیون می رسد.

با این حال در ۲۰۲۵ مجموعه ای آبی که از این منابع و آب های زیرزمینی مناطق شمالی به شهر کابل انتقال داده می شود، ۹۶،۱ میلیون متر مکعب در سال خواهد بود. انتظار می رود که آب های زیرزمینی شمالی ۶،۸ میلیون متر مکعب در سال، ۸۹،۳ میلیون متر مکعب آب باقی مانده از پروژه لاکوفیر پنجشیر (۴۴،۶ میلیون متر مکعب در سال) و بند گل بهار (۴۴،۷ میلیون متر مکعب در سال)

تأمین شود، به اساس مطالعات «جایکا» بند گلبهار نسبت به بند سالنگ به علت هزینه‌ی بالای اقتصادی و سرمایه‌گذاری ترجیح داده می‌شود. اکثر دانشمندان می‌خواهند کار دریای پنجشیر زودتر تمام شود. زیرا دریای پنجشیر در وقت کم و با هزینه کمتر اعمار می‌گردد.

منابع

1. زلزله و آلودگی آب های زیرزمینی

<http://geophysics.ir/DA%AF%D9%88%D9%86%D8%A7%DA%AF%D9%88%D9%86/110-%D8%A2%D8%A8-%D8%B2%DB%8C%D8%B1%D8%B2%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C-2/307-%D8%B2%D9%84%D8%B2%D9%84%D9%87-%D9%88-%D8%A2%D9%84%D9%88%D8%AF%DA%AF%DB%8C-%D8%A2%D8%A8-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B2%DB%8C%D8%B1%D8%B2%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C.html>

2. حفر چاه های عمیق در کابل؛ بی توجهی مردم و سکوت مسوولان

<http://afghannews.af/%D8%AD%D9%81%D8%B1-%DA%86%D8%A7%D9%87-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%85%DB%8C%D9%82-%D8%AF%D8%B1-%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84%D8%9B-%D8%A8%DB%8C-%D8%AA%D9%88%D8%AC%D9%87%DB%8C-%D9%85%D8%B1%D8%AF%D9%85-%D9%88-%D8%B3%DA%A9%D9%88%D8%AA-%D9%85%D8%B3%D9%88%D9%88%D9%84%D8%A7%D9%86>

۳. معضل کمبود آب در شهر کابل جدی‌تر می‌شود

<https://www.dw.com/fa-af/%D9%85%D8%B9%D8%B6%D9%84-%DA%A9%D9%85%D8%A8%D9%88%D8%AF-%D8%A2%D8%A8-%D8%AF%D8%B1-%D8%B4%D9%87%D8%B1-%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84-%D8%AC%D8%AF%DB%8C%D8%AA%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%B4%D9%88%D8%AF/a-44807186>

۴. وضعیت کمبود آب در شهر کابل را باید جدی گرفت

<https://www.etalatroz.com/52151/%D9%88%D8%B6%D8%B9%DB%8C%D8%AA-%DA%A9%D9%85%D8%A8%D9%88%D8%AF-%D8%A2%D8%A8-%D8%AF%D8%B1-%D8%B4%D9%87%D8%B1-%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84-%D8%B1%D8%A7-%D8%A8%D8%A7%DB%8C%D8%AF-%D8%AC%D8%AF%DB%8C-%DA%AF/>